

ATATÜRK DÖNEMİ İNKILÂPLAR

ATATÜRK DÖNEMİNDE ÇOK PARTİLİ YAŞAMA GEÇİŞ DENEMELERİ	
TERAKKİPERVER CUMHURİYET FIRKASI (1924)	<p>Kurtuluş savaşının önemli Paşaları olan ve Mustafa Kemal'in arkadaşları tarafından kurulmuştur.</p> <p>→ Türkiye'nin ilk muhalefet partisidir.</p> <p>Kurucuları; Kazım Karabekir, Rauf Bey, Refet Bey, Ali Fuat Paşa ve Adnan Adıvar'dır.</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Cumhuriyete saygılıdır. ⇒ Liberalizmi savunmuştur. ⇒ "Dini ilkelere saygılıyız" prensibini benimsedi. ⇒ Zamanla partiye eski rejim yanlıları sığındı. ⇒ İngiliz desteğiyle Şeyh Said İsyanı çıktı. ⇒ Bu isyan Laikliğe ve Cumhuriyete karşı çıkmıştır. ⇒ İngiltere'nin bu isyanı çıkartmasındaki amaç Musul'u bizden almak istemesidir. ⇒ İsyanı bastırmak için Takrir-i Sükûn Kanunu çıkartıldı. ⇒ İsyan edenler İstiklal Mahkemelerinde yargılandı. <p>Şeyh Said İsyanı sonucunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Olayla ilgisi olduğu gerekçesiyle Terakkiperver kapatıldı. ⇒ Türkiye Musul'u kaybetti. Misak-ı Milli'den 3.taviz ⇒ Fethi Okyar Hükümetinin yerine İsmet Paşa Hükümeti kuruldu. ⇒ Takrir-i Sükûn Kanunu 1930 yılına kadar rejimi sağlamlaştırmak için yürürlükte kaldı.
İZMİR SUİKASTİ - 1916	
<p>Terakkiperverin kapatılmasına, Laikliğe ve Cumhuriyete karşı olan bazı kişiler İzmir'de Mustafa Kemal'e suikast girişiminde bulunacaklardır. Ancak başarısız olacaktır. Bu olay üzerine M.Kemal şu söz söylemiştir. "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti sonsuza kadar payidar kalacaktır."</p>	
SERBEST CUMHURİYET FIRKASI (1930)	<ul style="list-style-type: none"> * Türkiye'nin ikinci muhalefet partisidir. * Mustafa Kemal'in isteği üzerine Fethi Okyar tarafından kurulmuştur. Amaç; Dünya ekonomi krizi sonrasında sağlam muhalefet ile iktidarın denetlenmek istenmesidir. * Liberalizmi savunmuştur. * Kadınlara siyasi haklar verilmesini belirtmiştir. * Kısa sürede partiye eski rejim yanlıları girince, Fethi Okyar partiyi kapatacaktır. * Ancak parti kapatılmış olsa da kıvılcım büyümüştür. İzmir'in Menemen ilçesinde MENEMEN OLAYI – KUBİLAY OLAYI çıkmıştır. * Derviş Mehmet tarafından çıkan bir isyandır. * Asteğmen Kubilay şehit edilmiştir. * Suçlular Harp Mahkemesinde yargılanmıştır.
DİKKAT: Bu partilerin kapatılması henüz çok partili hayata hazır olmadığımızı göstermiştir.	

TÜRK TARİHİNDE SİYASİ PARTİLER		
II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ	ATATÜRK DÖNEMİ	ATATÜRK SONRASI
<p>Türk tarihinde ilk kez çok partili döneme geçildi.</p> <p>Partiler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ İttihat Terakki ⇒ Ahrar Fırkası ⇒ Hürriyet ve İtilaf Fırkası ⇒ İttihad-i Muhammedi Fırkası ⇒ Osmanlı Demokrat Fırkası 	<p>1) Halk Fırkası → 1923 Devletçidir</p> <p>2) Terakkiperver CF → 1924 Liberalisttir</p> <p>3) Serbest CF → 1930 Liberalisttir</p> <p>***Atatürk döneminde çok partili yaşama kesin olarak geçilememiştir.***</p>	<p>1945'te CHP'li <i>Celâl Bayar, Refik Koraltan, Adnan Menderes ve Fuad Köprülü</i> partiden ayrılarak 1946 yılında Demokrat Parti adıyla bir parti kurarlar. Bu partinin kurulması ile Türkiye'de çok partili yaşam kesin olarak başlamıştır.</p>

TÜRK TARİHİNDE REJİME KARŞI ÇIKAN OLAYLAR
<p>1) 31 MART OLAYI – 1909 → Meşrutiyet rejimine karşıdır. <i>Osmanlı dönemi</i></p> <p>2) ŞEYH SAİT OLAYI – 1925 → Cumhuriyet rejimi ve Laikliğe karşıdır.</p> <p>3) MENEMEN OLAYI – 1930 → Cumhuriyet rejimi ve Laikliğe karşıdır.</p> <p>4) İZMİR SUİKASTİ – 1926 → Cumhuriyet rejimi ve Laikliğe karşıdır. <i>Yukarıdaki üç olay Cumhuriyet döneminin olaylarıdır.</i></p>

NASTURİ İSYANI – 1924
<ul style="list-style-type: none"> 📖 Tıpkı Şeyh Said olayı gibi İngilizlerin kışkırtması sonucu çıktı. 📖 Hakkâri civarında çıkan bir isyandır. 📖 İngilizlerin amacı Musul konusunu öncesinde huzursuzluk çıkarmaktır. 📖 İsyan 1926 yılında bastırılmış ve Nasturiler Irak'a sığınmıştır